

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/72/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116201137
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116201137.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Világiovej v spore žalobcu A. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/X, XXX XX A., právne zastúpený advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému C. Y. Z., V., so sídlom H. XXXX/XXX, XXX XX A., právne zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o. so sídlom 1. Mája 173/11, 911 01 Trenčín, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.124,63 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 29C/15/2016-197 zo dňa 13. marca 2019, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 200,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku III. o trovách konania s upresnením, že o výške priznanej náhrady trov prvoinštančného konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 200 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 4 ods. 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 389 ods. 1 písm. b), § 255 ods. 1, 2, čl. 3 ods. 1, 2, § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 142 ods. 2, 3 zákona č. 99/1963 zb. Občiansky súdny poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14C/87/2014-60 zo dňa 03.12.2014 súd žalobu žalovaného v prevyšujúcej časti zamietol a žalobcu, ktorý v tomto konaní vystupoval v pozícii žalovaného zaviazal zaplatiť sumu 1.962,32 Eur s prísl.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.01.2015. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že súd mal za preukázané, že úverová zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným neobsahuje všetky obligatórne zákonné náležitosti, z toho dôvodu považoval poskytnutý úver žalovaným žalobcovi za úver poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov. Mal za to, že žalobcovi bola poskytnutá suma úveru vo výške 4.000,- Eur, z ktorej zaplatil sumu 2.033,68 Eur, preto žalobcu zaviazal žalovanému zaplatiť sumu

1.962,32 Eur. Zároveň rozhodol o úroku z omeškania. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 15.11.2017 žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 18.12.2018 pod sp. zn. 5Co/28/2008 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie, s tým, že úlohou súdu prvej inštancie bude zistiť, či žalobca ako spotrebiteľ v základnom konaní proti žalovanému ako dodávateľovi úspešne uplatnil svoju obranu, a ak áno, potom vzhľadom na všetky dostupné okolnosti prípadu určiť výšku primeraného finančného zadosťučinenia.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 03.12.2014 vyhodnotil úver za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva neobsahovala termín konečnej splatnosti úveru, ako aj rozlíšenie splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a žalobcu zaviazal len na zaplatenie nesplatenj istiny úveru vo výške 1.962,32 Eur vrátane úroku z omeškania. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že žalobca si v základnom konaní úspešne uplatnil obranu proti nároku žalovaného na základe ktorej dospel k záveru o nedôvodnosti nárokov uplatnených žalovaným nad rozsah nesplatenj istiny úverových prostriedkov. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný a žalobe vyhovel, avšak iba čiastočne. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadosťučinenia sumu 200,- Eur. V porovnaní s inými prípadmi, u žalobcu nedošlo k zmenšeniu majetku, napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ani k priamym vyhrážkam a zastrášaním zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku, či rodinný život. Druhou skutočnosťou, ktorú súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o výške bolo to, že žalobca právoplatným rozhodnutím bol zaviazaný na zaplatenie sumy 1.9625,32 Eur s prísl., a to titulom istiny úveru, ktorú ako vyplýva z vyjadrenia žalovaného doposiaľ ani čiastočne nezaplatil. Z uvedeného vyplýva, že žalobca si sám neplnil svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy o úvere, s úhradou istiny ktorého, je v omeškani minimálne od 19.02.2014, preto súd nepovažoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu vo výške uplatnenej žalobcom. V danom prípade mal za to, že suma 200,- Eur je primeraná povahy a rozsahu porušenia práv žalobcu, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa.

5. O trovách konania rozhodol tak, že keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v planom rozsahu.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výroku I. a III.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že rozhodnutie považuje za nedôvodné a nepodložené a predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako uvedenú situáciu odôvodniť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu, pričom predmetom konania vedeného pod sp. zn. 14C/87/2014 bolo zaplatenie dlžnej sumy, kde žalobca bol v postavení žalovaného, ktorý nevyvíjal žiadnu procesnú aktivitu na ochranu svojich práv a v konaní namietal výlučne absenciu zákonom predpísaných náležitostí, čo však v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Poukázal na to, že spotrebiteľovi žiadna škoda nevznikla, práve naopak, získal výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Zastával názor, že ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, potom výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nie je správne aplikovaný. Ďalej uviedol, že pokiaľ aj súd vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobcovi mohla vzniknúť len ujma za zaplatené úroky, avšak v prípade žalobcu nemožno hovoriť o žiadnej ani len potencionálnej ujme, nakoľko tento neuhradil ani samotnú istinu poskytnutého úveru, na ktorú bol zaviazaný rozsudkom, pričom iná ujma žalobcovi nevznikla, neuviedol ju v žalobe a ani inak nešpecifikoval. Uviedol, že mu nie je zrejmé k akému poškodeniu práv spotrebiteľa vôbec dochádza v prípadoch, kedy súdy vyhlásia spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho je zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ neplatí úroky a poplatky. Poukázal na to, že z popísaných skutočností je zrejmé, že v danom prípade žalobcovi žiadne, ani len potencionálne riziko nevzniklo. Ďalej uviedol, že spochybňuje dôvodnosť, zákonnosť a primeranosť priznanej výšky bezdôvodného obohatenia vzhľadom na nekorektnosť samotného žalobcu, ktorý nespĺnil súdom uloženú povinnosť žalovanému. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne, aby rozhodnutie zmenil, žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávne zisteným skutkovým stavom a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd uvádza, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

12. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy

spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

15. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať konanie žalobcu, ktorý si po zamietnutí žaloby žalovaného v prevyšujúcej časti uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie za v rozpore so zákonom, dobrými mravmi, prípadne za šikanózne uplatnenie práva.

16. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, kto sa na súde prvej inštancie domáhal zaplata sumy 1.339,98 Eur s prísl. z titulu uzatvorenej úverovej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 09.07.2009 (č.l. 4). Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobcu plnenie z úveru, v prípade ktorého neboli dodržané všetky zákonné náležitosti a ktorý bol tak postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Je teda zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobcu aj také plnenie z úveru na ktoré žalovaný nemal nárok a ak by žalobca plnil žalovanému, došlo by na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu. Takéto konanie žalovaného v pôvodnom konaní bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

17. Vo vzťahu k otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvolací súd poukazuje na to, že v prípade pôvodnej žaloby sa žalovaný domáhal zaplata sumy 1.339,98 Eur, pričom aj odvolací súd mal za to, že súdom prvej inštancie priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200,- Eur v tomto konaní je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov) pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa).

19. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p., stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny potvrdil.

20. Pokiaľ ide o vecne správny výrok o trovách konania, odvolací súd poukazuje na to, že výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedená nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným

titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti (pozri, NS SR, sp. zn. 6Cdo/222/2016). V zmysle uvedeného potom odvolací súd upresnil, kto a ako o výške priznanej náhrady rozhodne.

21. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. s vyššie uvedeným upresnením potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku III. o trovách prvoinštančného konania.

22. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešným bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).